

Web design 9 – akce

V tomto dílu našeho seriálu společně poodhalíme široké téma akcí, které výrazně rozšiřují možnosti GoLive. Protože popis všech dostupných akcí by se nevešel ani do celého Fontu, natož na tuto dvoustranu, bude nutné další samostudium.

Co jsou akce?

Akce jsou reakcí na nějakou událost, která nastane v browseru v průběhu prohlížení stránky. Akce tedy vyvolá určitou reakci. Událostí, která reakci vyvolá, může být například ukončení načítání stránky, kliknutí na odkaz, určitý časový okamžik, či zavření okna prohlížeče.

Příkazy, kterými se akce spouštějí nejsou součástí základního jazyka HTML, ale vytvářejí se pomocí JavaScriptu (JS). JS jsou krátké programy, umístěné na www stránce, doplňující možnosti jazyka HTML. JS je skriptový jazyk vyvinutý firmou Netscape určený pro využití na webových stránkách. Nezaměňujte JavaScript s jazykem Java, ten vyvinula firma Sun Microsystems a jeho použití se zdaleka neomezuje pouze na internet.

K čemu všemu se dá JavaScript použít?

V tomto odstavci jsme připravili hrubý výčet toho, k čemu se dá využívat na webu JS. Není to seznam toho, co umí prostřednictvím JS GoLive, ale základní seznam funkcí, kterých můžete dosáhnout pomocí JS:

JS může reagovat na různé události (např. pohyb myši). JS umí vyžádat od uživatele určité vstupní hodnoty, dokáže ověřit platnost vstupních dat, umí vytvářet interaktivní formuláře (například výpočty ve formulářích). Pomocí JS můžete opatřit stránku heslem, JS může přesměrovat stránku v závislosti na datu či denní hodině. JS umí měnit barvy stránky, může posloužit pro výrobu jednoduchých interak-

tivních her, může umístit do předvoleb prohlížeče balíček dat s informacemi, které umí později využívat (tzv. cookies). JS umožňuje vytvářet dynamické stránky, které mění svou podobu v závislosti na různých okolnostech.

Všech těchto funkcí můžete využívat, jste-li zdatným programátorem. Protože tento seriál je určen spíše grafikům, budeme se v něm zabývat pouze JS implementovanými do GoLive – tedy JS, které můžete využívat, aniž byste museli rozumět programování.

Akce (JavaScripty) v GoLive

V GoLive existují tři základní typy akcí, charakterizované typy událostí, které je mohou spustit – akce po načtení, akce vazeb a akce editoru s časovou osou. Akce po načtení a akce vazby vyžadují spuštění, zatímco akce editoru s časovou osou se spouštějí časovou sekvencí.

Akce „po načtení“ (Head Actions)

Akce „po načtení“ se spustí po stáhnutí webové stránky, ještě dříve, než se vyskytne jakákoliv interakce s uživatelem.

Chcete-li přidat akci „po načtení“, vložte ikonu akce ze záložky Smart v paletě Objects (objekty) přetažením ikony Head Action (akce hlavičky) z palety Objects do oblasti záhlaví stránky. Tím se nastaví spuštění akce při načítání stránky.

Při použití této akce můžete vybrat z menu Exec (vykonat) z následujících možností, kdy se má akce vykonat: OnLoad – akce se spustí po kompletním načtení stránky do prohlížeče; OnUnload – akce se spustí,

když zavřete okno prohlížeče; OnCall – spustí se, když se volá akcí Call (vyvolat) uvnitř stránky; OnParse – spustí se ještě při analýze (resp. stahování stránky), tzn. dříve než OnLoad.

Akce, které můžete hlavičky přiřadit, najdete v paletce Inspector (probereme je dále v textu).

Akce editoru s časovou osou

K přidání akcí můžete použít editor s časovou osou (TimeLine Editor). Klepnutím se stisknutou klávesou CTRL (Windows) nebo Apple (Mac OS) přidáte akci do stopy akcí editoru TimeLine (tento editor jsme dosud v našem seriálu nezmiňovali). Narozdíl od akcí po načtení a akcí vazeb se akce TimeLine nespouští ovladači událostí, ale časovou sekvencí.

Akce vazeb (odkazů)

Akce vazeb budete na stránkách asi využívat nejvíce. Dají se jimi vytvářet roll-over efekty a další interaktivní efekty.

Akce vazeb jsou akce, které se aplikují na jednotlivé hypervazby a spouštějí se nějakým typem interakce s vazbou, jako je akce myši nebo klávesy.

Chcete-li do stránky přidat akci vazby, vytvořte a označte vazbu (na obrázku nebo na textu) a přejděte do palety Actions (akce). Na levé straně byste měli vidět seznam událostí. Pokud jste hypervazbu nezvýraznili, nebude aktivní žádná událost. To je proto, že akce vazeb se spouštějí ovladačem událostí JavaScriptu, který může být pouze v tagu <A> (položka s odkazem).

Spouštění akcí vazeb

V paletce Actions je k dispozici šest událostí vyvolaných myši a dvě události vyvolané klávesou:

Mouse Click – klepnutí myši – spustí akci po jednom klepnutí myši na tlačítku rolloveru (obrázku s odkazem, textu nebo elementu formuláře).

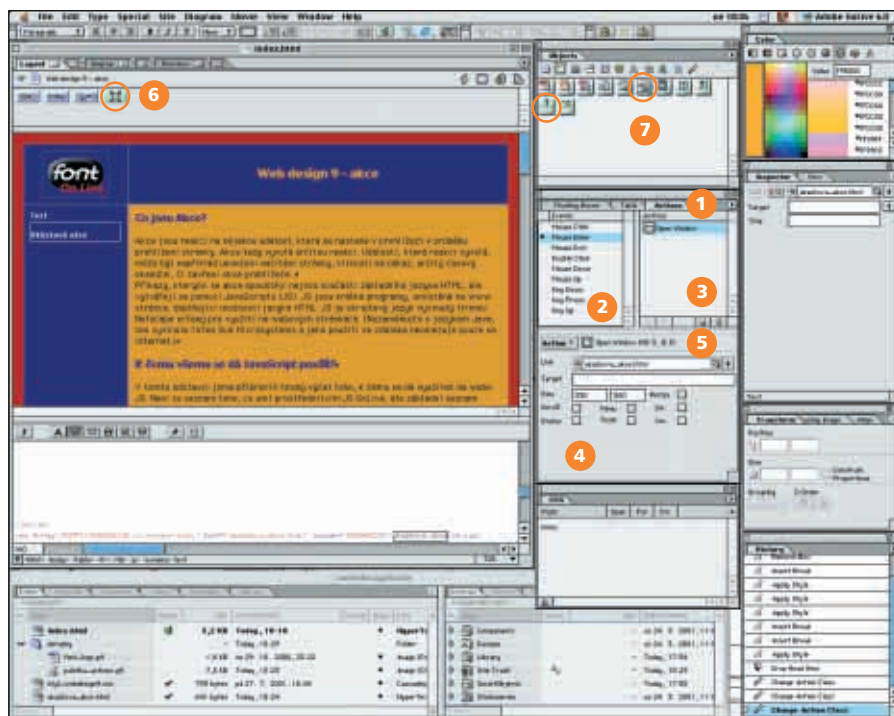
Mouse Enter – vstup myši – spustí akci, když se kurzor myši přemístí nad tlačítko rolloveru (obrázku s odkazem, textu nebo elementu formuláře).

Mouse Exit – výstup myši – spustí akci, když se kurzor myši přesune pryč.

Double Click – poklepání – spustí akci, když uživatel poklepe na tlačítko.

Mouse Down – stisknutí myši – spustí akci, když uživatel stiskne a drží tlačítko myši.

1. paletka Actions
2. události, které akci spouští
3. seznam akcí, které se provedou při dané události (může jich být více než jedna)
4. parametry, které lze dané akci nastavit
5. verze prohlížečů, od kterých daná akce funguje
6. akce OnLoad (po načtení) se vkládají do hlavičky
7. vložení roll-over efektu a akce po načtení (nachází se v záložce Smart paletky Objects)

Mouse Up – uvolnění myši – spustí akci, když uživatel uvolní tlačítko myši.

Key down a Key Press – Stisknutá klávesa – spustí akci, když uživatel stiskne libovolnou klávesu.

Key up – klávesa nahoře – spustí akci, když uživatel uvolní libovolnou klávesu.

V praxi budete asi nejčastěji využívat první tři položky.

Rozdělení akcí

Akce jsou v GoLive roztříděny do několika skupin.

Getters

Sekce Getters (získávání informací) obsahuje akce, které pracují s formuláři a plovoucími boxy.

Image (obrázky)

Akce z této skupiny pracují s obrázky. Umožňují například přednahrát obrázky, zobrazovat ze složky náhodný obrázek, měnit obrázek podle dne v týdnu, ...

Link (odkazy)

Menu Link obsahuje nejrůznější akce, které vytvářejí odkazy na nové stránky nebo soubory, přeměrovávají stránky na základě určitých kritérií či pomáhají spravovat rámce (Frames).

Message (vzkaz)

Tato skupina obsahuje akce, které vypíší na obrazovce nějaký text, zobrazí datum, zobrazí chybovou hlášku nebo požádají o heslo.

Multimedia

Multimedia obsahuje akce, které spravují plovoucí rámečky, zvuk nebo obrázky na stránce. Mohou například vytvářet automatické slideshow (postupné zobrazování obrázků).

Others (ostatní)

Do této sekce byly dány akce, které se nevešly jinam. Například zobrazení času, nastavení vlastností okna prohlížeče (velikost okna), tisk stránky, pozadí stránky, vyhledávání ...

Specials

Specials obsahuje akce, které spravují nebo komunikují s ostatními akcemi na stránce. Umožňují také seskupování akcí a jejich společné volání.

Variables (proměnné)

Tato položka schraňuje akce určené pro práci s proměnnými. Proměnné můžete používat jako vstupní hodnoty pro další akce a k nastavování parametrů, které byste jinak nastavili v paletce Inspector.

Popis jednotlivých akcí

V každé složce s akcemi najdete několik akcí. Přesný popis jejich funkcí však bohužel není součástí manuálu GoLive, najdete ho pouze v Helpu (či v PDF obsahujícím slovo Help) – navíc tento popis je samozřejmě k dispozici pouze v angličtině. Ti, kdo nevládnou angličtinou, bez popisu jednotlivých akcí pochopí jejich funkce jen stěží.

Pro lepší pochopení, jak se s akcemi pracuje, zkusíme vysvětlit v následujících odstavcích konkrétní akci Open Window.

Akce „Open Window“

Tato akce je velmi jednoduchá. Otevře odkaz do nového okna prohlížeče a umožní takto otevřenému oknu nastavovat různé parametry. Přesné nastavení viz ilustrační obrázek.

Záměrně jsme zvolili jinou událost než nejběžnější Mouse Klik. Díky Mouse Enter stačí myši přejet přes zvolený text a akce se vykoná. Novému oknu můžete nastavit tyto parametry: velikost nového okna v pixlech (my jsme zvolili šířku 330 pixelů a výšku 500 pixelů); další parametry jsme odškrtnuli (novému oknu nebude možné měnit velikost, nebude mít táhla pro posouvání, nebude mít menu, nástroje ani další elementy, které jsou v browseru běžně viditelné).

Když akce nestačí?

Nevýhodou akce Open Window je, že nemůžete na obrazovce ovlivnit polohu nově otevřeného okna (okno se otevírá do levého horního rohu).

Většinou, když zjistíte u některé akce její omezení, najdete na internetu její vylepšení. Stačí napsat do vyhledávače (např. www.google.com) v uvozovkách její přesný název „Open Window“ a popřípadě doplňující kritérium +GoLive a máte ji. My jsme našli akci Open Window 1.1, která umožňuje navíc nastavit polohu levého horního rohu nového okna.

Kde získat další akce?

Další akce pro GoLive jsou k dispozici zejména na výměnném serveru firmy Adobe <http://xchange.studio.adobe.com>. Některé akce jsou ke stažení zdarma, za některé sofistikovanější musíte zaplatit.

Další servery s akcemi najdete na adresách:

<http://actionext.com>

<http://www.mattridley.com>

<http://www.bigbangextensions.com>

<http://www.rasmussens.dk/action>

<http://www.adobeevangelists.com/golive>

<http://www.golivein24.com/resources>

<http://www.outactions.com>

<http://wblady.com>

Po prozkoumání těchto serverů byste našli například akci CenterNewWindowRD, která nové okno umístí doprostřed obrazovky – za její získání však autor požaduje 10 dolarů.

Závěr

Akce (resp. JavaScripty) jsou efektním nástrojem oživení www stránek. Jejich aplikace není nikterak složitá, jde jen o to, trochu se v nich zorientovat. Při používání akcí je nutné si uvědomit, že každá akce funguje od určité verze prohlížeče. Uvažujete-li o použití některé akce, je dobré ji vyzkoušet v co nejvíce prohlížečích.

-JT-